

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W SOPOCIE ZA ROK 2012

Część druga prognostyczna

Gdynia 2013

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. Analiza porównawcza rynku pracy w skali kraju i województwa pomorskiego w 2012 roku. Analiza absolwentów szkół wyższych według szkół i grup kierunków za rok akademicki 2011/2012 w Sopocie	5
II. Analiza szkół policealnych, ponadgimnazjalnych, zawodowych w powiecie miasta Sopot za rok szkolny 2011/2012 oraz prognoza na rok 2013.....	14
III. Analiza absolwentów zarejestrowanych w PUP z Sopotu według szkół i zawodów w roku 2011/2012 oraz przewidywani absolwenci w roku 2013.....	15
WNIOSKI	16

Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni analizując sytuację na lokalnym rynku pracy prowadzi stałe badanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Przez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym. Na podstawie badania powstaje raport końcowy opisujący sytuację na lokalnym rynku pracy. Raporty tworzone są dwa razy w roku. Półroczny obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie, na podstawie danych z danego półrocza i ma charakter diagnostyczny. Natomiast raz w roku tworzony jest raport opisujący sytuację na rynku pracy w danym roku.

Niniejszy raport to część druga prognostyczna, obejmująca analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o dane o absolwentach szkół ponadgimnazjalnych i wyższych według szkół i grup kierunków za rok akademicki 2011/2012. W drugiej części raportu za 2012 rok znajdują się wyniki oparte na badaniach GUS, jak również danych pobranych z systemu (SIO) MEN Systemu Informacji Oświatowej.

W dobie gospodarki rynkowej szczególną uwagę należy zwrócić na dostosowanie systemu kształcenia do zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich. Wdrożenie systemu monitoringu pomoże określić kierunki i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na rynku pracy. Ma on służyć lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców. Badanie to pomaga usprawnić pracę poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Zawód nadwyżkowy można nazwać zawodem mniej pożądanym przez pracodawców – więcej jest chętnych do pracy, niż miejsc pracy w danym zawodzie. W dużo lepszej sytuacji znajdują się osoby posiadające zawód deficytowy – to znaczy, taki w którym popyt na pracowników posiadających dane kompetencje jest wyższy, niż podaż tych ludzi. Zgodnie z prawami rynku osoba posiadająca zawód deficytowy może w wielu przypadkach stawiać warunki na rynku pracy, wybierając dla siebie odpowiednią ofertę. Za sytuację idealną uznać można taką, w

której obie wartości – podaż pracowników oraz popyt na pracowników w danym zawodzie równoważą się. W rzeczywistości sytuacja taka występuje jednak dość rzadko, rynek pracy jest zmienny.

Tegoroczny monitoring zawiera komentarz dotyczący sytuacji na rynku pracy w skali kraju i województwa pomorskiego, który pomoże zorientować się czytelnikom w jakim kierunku zmierza oferta kształcenia w rejonie Trójmiasta oraz w jakim stopniu pokrywa się ona z faktycznym zapotrzebowaniem na pracowników o określonych kwalifikacjach. Obecnie zajmowane wobec edukacji stanowisko propaguje postawę odchodzenia od modelu nauki nastawionej na jednorazową „ilość” przyswajanej wiedzy i popiera rozwój w kierunku, który pozwoli wykształcić umiejętność ciągłego odnawiania zasobów wiedzy z różnych dziedzin. Dzięki takiej zdolności będzie można szybko przystosowywać się do zmian zachodzących na rynku pracy, jak również stosować ją w innych sferach życia codziennego.

Stała analiza zapotrzebowania pracodawców oraz zmian zachodzących na rynku pracy pozwala wyjść naprzeciw ich oczekiwaniom. Analiza ta jest jednocześnie pomocna dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy i uczących się, oraz wszelkich instytucji edukacyjnych i szkoleniowych w kreowaniu swojej pozycji na rynku pracy. Opracowanie to pozwala m.in. pracownikom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych na zapoznanie się ze skalą niedostosowania struktury zawodów do potrzeb rynku pracy, a tym samym wskazuje konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb tegoż rynku.

I. Analiza porównawcza rynku pracy w skali kraju i województwa pomorskiego w 2012 roku. Analiza absolwentów szkół wyższych według szkół i grup kierunków za rok akademicki 2011/2012 w Sopocie.

We wstępie do poniższej analizy umieszczono już informację sugerującą zmiany, jakich obecnie doświadcza rynek pracy - zachodzące bardzo indywidualnie na konkretnych obszarach gospodarczych, czasem w sposób gwałtowny, w innych przypadkach powolny i przewidywalny. Ważny natomiast jest wniosek, jaki płynie ze wstępu do poniższego monitoringu, mówiący o tym, że ukończenie renomowanej szkoły nie równa się otrzymaniu dobrej pracy. Na rynku pracy liczą się konkretne umiejętności, indywidualność i innowacyjność, czyli odejście od szeroko pojętej standaryzacji.

Poniżej, zanim zostaną poddane analizie dane ze szkół, podane zostaną informacje na temat osób pracujących, wolnych miejscach pracy oraz nowo utworzonych miejscach pracy na koniec II i IV kwartału 2012 roku w kraju i województwie pomorskim.

W kraju według zawodów na koniec II kwartału 2012 r. najwięcej osób pracowało w sektorze prywatnym i byli to głównie: **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług i sprzedawcy**. Natomiast w sektorze publicznym najwięcej osób reprezentowało zawody należące do grupy: **specjalistów oraz techników i innego średniego personelu**. Odnosząc się do wielkości przedsiębiorstw, dane wskazują, że najwięcej pracowników pracowało w przedsiębiorstwach dużych, a najmniej w małych. W dużych przedsiębiorstwach najwięcej osób pracowało w zawodach: **specjalistów oraz robotników przemysłowych i rzemieślników**. W średnich przedsiębiorstwach najwięcej osób zatrudnionych było jako **specjaliści** oraz **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**. Natomiast w małych firmach najwięcej osób pracowało jako **pracownicy usług i sprzedawcy** oraz **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**.

W województwie pomorskim na koniec II kwartału 2012 r. najwięcej osób pracowało w sektorze prywatnym i byli to **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy biurowi**. Natomiast w sektorze publicznym w województwie pomorskim, jak również całym kraju, najwięcej osób pracowało jako **specjaliści**. Z kolei ze względu na wielkość jednostek – najwięcej pracowników wykonywało pracę w przedsiębiorstwach

dużych, w których najliczniejszą grupę zawodową stanowili **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** oraz **pracownicy usług i sprzedawcy**. Średnie firmy na Pomorzu, podobnie jak w całym kraju, najwięcej osób zatrudniały w zawodach **specjalistów** oraz **robotników przemysłowych i rzemieślników**. Jeżeli chodzi o firmy małe, to zarówno dane z całego kraju i województwa pomorskiego pokazują, że najliczniejszą grupą zawodową byli **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**.

Odnosząc się do danych z całego kraju, wg sekcji - liczba pracujących na koniec II kwartału 2012 r. jak już powyżej zaznaczono, była największa w sektorze prywatnym: w **przetwórstwie przemysłowym, handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle** oraz **budownictwie**. W sektorze publicznym – w **edukacji, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej** oraz **transporcie i gospodarce magazynowej**. Wśród dużych przedsiębiorstw liczba pracujących największa była w **przetwórstwie przemysłowym, handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle**, podobnie jak w firmach małych. W przedsiębiorstwach średnich najwięcej osób pracowało w sekcji - **edukacja** oraz tak jak powyżej **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**.

W województwie pomorskim na koniec II kwartału 2012 r. według sekcji, liczba pracujących była największa w sektorze prywatnym w **przetwórstwie przemysłowym**, a także w **handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle** oraz **budownictwie** – podobnie jak w całym kraju. W sektorze publicznym przeważali pracownicy **edukacji, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej** oraz **administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych**. Widzimy tu, że dwie pierwsze sekcje w kraju, jak i województwie pomorskim są takie same. Sekcja transport i gospodarka magazynowa, która w kraju w sektorze publicznym była największa ze względu na liczbę pracujących, w województwie pomorskim została wyparta przez **administrację publiczną i obronę narodową; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne**. W dużych pomorskich przedsiębiorstwach najwięcej osób pracowało w sekcjach **przetwórstwa przemysłowego, edukacji** oraz **opieki zdrowotnej i pomocy społecznej**. Jak widać z powyższych danych przetwórstwo przemysłowe, zarówno w kraju, jak i w pomorskim zrzesza największą liczbę pracowników. W średnich firmach w województwa najwięcej osób pracowało w **handlu**

hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle także w **przetwórstwie przemysłowym** oraz **edukacji**. Natomiast w małych firmach najwięcej osób pracowało w **handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle, budownictwie** oraz **przetwórstwie przemysłowym**. Przetwórstwo przemysłowe wydaje się dominować w każdej z wielkości przedsiębiorstw. Powyższy opis wskazuje, że pod względem zawodów sytuacja w województwie pomorskim pokrywa się z ogólnym trendem panującym w 2012 r. w kraju, natomiast jeśli chodzi o konkretne branże, wyłania się kilka konkretnych, przodujących sekcji, w których pracowało najwięcej osób – były to **przetwórstwo przemysłowe** oraz **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**.

Jeżeli chodzi o **wolne miejsca pracy** na koniec II kwartału w 2012 r. w skali kraju najwięcej było ich w dużych i małych firmach. Przedsiębiorstwa średniej wielkości wykazywały mniejszą skalę zapotrzebowania na pracowników. Najwięcej wolnych miejsc pracy było w sektorze prywatnym, gdzie najbardziej poszukiwani byli **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, specjaliści**. Sytuacja w kraju odzwierciedlała sytuację w województwie pomorskim, gdzie wolne miejsca pracy pojawiały się głównie na stanowiska robotników przemysłowych i rzemieślników.

Najwięcej wolnych miejsc pracy **według sekcji** było na koniec II kwartału 2012 r. w skali całego kraju w sektorze prywatnym, w: **przetwórstwie przemysłowym, handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle, a także budownictwie**. Jeżeli chodzi o sektor publiczny, to najwięcej wolnych miejsc pracy było w **administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej**. Odnosząc się do wielkości przedsiębiorstw, najwięcej wolnych miejsc pracy oferowały firmy duże, wśród których podobnie jak wśród średnich największe zapotrzebowanie na siłę roboczą pochodziło z sekcji – przetwórstwo przemysłowe. Natomiast najwięcej wolnych miejsc pracy w firmach małych było w sekcjach: **budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** oraz **przetwórstwo przemysłowe**.

Sytuacja na rynku pracy w województwie pomorskim była bardzo zbliżona do sytuacji w kraju. Wolne miejsca pracy pochodziły głównie z sektora prywatnego, z

przetwórstwa przemysłowego. W tej właśnie sekcji zgłoszono najwięcej wolnych miejsc pracy w **dużych i średnich firmach.** Z kolei w małych jednostkach najwięcej wolnych miejsc pracy oferował **handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.**

Ostatnią omawianą kategorią badaną w okresie I i II kwartału 2012 r. jest liczba nowo utworzonych miejsc pracy. Z danych wynika, że w skali kraju najwięcej nowych miejsc pracy, według sekcji, było w sektorze prywatnym w **przetwórstwie przemysłowym oraz handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle.** W sektorze publicznym najwięcej nowych miejsc pracy utworzono w sekcji **administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.**

W województwie pomorskim najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy było w sektorze prywatnym w: **budownictwie, przetwórstwie przemysłowym oraz handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle,** czyli identycznie, jak w skali kraju.

Pełna ocena i wnioski w ww. kwestiach możliwe będą jednakże dopiero po przeanalizowaniu danych na koniec IV kwartału sprawozdawczego 2012 r. Różnice lub podobieństwa wartości liczbowych pomogą ustalić, czy w danym przypadku chodziło o gwałtowne zmiany na rynku pracy w 2012 roku, jeśli chodzi o liczbę pracujących w konkretnej branży, czy nagle zapotrzebowanie na pracowników określonych tylko grup zawodów.

Liczba pracujących według zawodów na koniec IV kwartału 2012 r. w skali kraju największa była w sektorze prywatnym w zawodach: **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** oraz **pracownicy usług i sprzedawcy.** Wśród dużych i średnich przedsiębiorstw należy wyróżnić grupę **specjalistów**, w której liczba osób pracujących była najwyższa.

W województwie pomorskim najwięcej osób pracowało również w obrębie grupy **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – sektor prywatny.** Jeżeli chodzi o duże i średnie firmy, to najwyższy wskaźnik pracujących na koniec IV kwartału 2012 r. według zawodów osiągnęli **specjaliści.** W małych firmach byli to głównie **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.** W sektorze publicznym najwięcej pracujących według

zawodów na koniec IV kwartału 2012 r. w skali kraju, jak również woj. pomorskiego było w zawodach: **specjaliści oraz technicy i inny średni personel**.

Liczba pracujących według sekcji na koniec IV kwartału 2012 roku dotyczyła w najbardziej znacznym stopniu w skali kraju sektora prywatnego. Według sekcji najwięcej osób pracowało w dużych przedsiębiorstwach - **przetwórstwo przemysłowe**. Na drugim miejscu znalazły się przedsiębiorstwa średniej wielkości i sekcja **edukacja**. Natomiast wśród małych firm najwięcej osób pracowało w **handlu hurtowym i detalicznym; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**. W sektorze publicznym na pierwszym miejscu znalazła się sekcja **edukacja**.

Porównując do danych krajowych sytuację na koniec IV kwartału 2012 r. w województwie pomorskim zauważyć można, że tu również przeważa sektor prywatny i **przetwórstwo przemysłowe**. W województwie pomorskim w dużych firmach najwięcej osób pracowało w sekcji **przetwórstwa przemysłowego**. Jeżeli chodzi o średnie firmy, to pierwsze miejsce w rankingu zajmuje **edukacja**, natomiast wśród małych firm - **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**. W sektorze publicznym na pierwszym miejscu znalazła się sekcja **edukacja**. W IV kwartale powieliła się sytuacja z II kwartału 2012 roku dotycząca liczby pracujących zarówno w kraju, jak i województwie pomorskim.

W kraju najwięcej wolnych miejsc pracy według zawodów na koniec IV kwartału 2012 roku było w sektorze prywatnym w grupie **robotników przemysłowych i rzemieślników**. Natomiast w sektorze publicznym w obrębie grupy **specjalistów**. W dużych przedsiębiorstwach najbardziej poszukiwani byli **specjaliści**, średnich – **operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**, a w małych **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**.

W województwie pomorskim najwięcej wolnych miejsc pracy według zawodów na koniec IV kwartału 2012 roku było w sektorze firm prywatnych, w grupie **robotników przemysłowych i rzemieślników oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń**, a także **pracowników usług i sprzedawców**. Z kolei w sektorze publicznym, tak jak i w skali całego kraju najwięcej wolnych miejsc pracy było w obrębie grupy zawodowej **specjalistów**. Jeśli chodzi o duże przedsiębiorstwa najwięcej wolnych miejsc pracy było w na stanowska **specjalistów oraz robotników przemysłowych i rzemieślników**. W

przypadku średnich firm pierwsze miejsce zajęła grupa **operatorów i monterów maszyn i urządzeń**, a w przypadku małych firm - **pracownicy usług i sprzedawcy**.

Według sekcji w kraju najwięcej wolnych miejsc pracy na koniec IV kwartału 2012 r. było w sektorze prywatnym w: **przetwórstwie przemysłowym oraz handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych; włączając motocykle**. W sektorze publicznym – w **administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych**. Wśród dużych i średnich przedsiębiorstw najwięcej wolnych miejsc pracy było w **przetwórstwie przemysłowym**. Natomiast wśród małych firm na pierwszym miejscu znalazły się odpowiednio: **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych; włączając motocykle, budownictwo i przetwórstwo przemysłowe**.

W województwie pomorskim najwięcej wolnych miejsc pracy na koniec IV kwartału 2012 roku było również w sektorze prywatnym w **przetwórstwie przemysłowym**. Przetwórstwo przemysłowe oferowało najwięcej wolnych miejsc głównie w dużych i średnich przedsiębiorstwach. Wśród małych firm na pierwszym miejscu uplasował się **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych; włączając motocykle**. Najwięcej wolnych miejsc pracy w sektorze publicznym było w **administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych**.

W przypadku nowo utworzonych miejsc pracy według sekcji w okresie od I - do końca IV kwartału 2012 roku, w skali kraju najwięcej było ich w sektorze prywatnym w sekcji **handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle**. W sektorze publicznym najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy było w sekcji: **administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne**. W dużych i średnich przedsiębiorstwach pierwsze miejsce zajęła sekcja **przetwórstwa przemysłowego**, natomiast w małych firmach na pierwszym miejscu uplasowała się sekcja **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**.

W skali województwa pomorskiego najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy według sekcji w okresie od I – do końca IV kwartału 2012 roku było w sektorze prywatnym w **przetwórstwie przemysłowym**. Dotyczyło to szczególnie dużych i średnich firmach. Z kolejną sekcją **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów**

samochodowych, włączając motocykle oferowała nowo utworzone miejsca pracy głównie w małych firmach. W sektorze publicznym na pierwszym miejscu znalazła się sekcja **edukacja**.

Podsumowując powyższe dane można zauważyć, że województwo pomorskie, podobnie jak w roku wcześniejszym, dość wiernie odzwierciedlało kierunek w jakim rozwijała się ogólnokrajowa gospodarka w 2012 roku. Głównymi sekcjami, w których pracowało najwięcej osób i było jednocześnie najwięcej wolnych miejsc pracy były: **przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**. W województwie pomorskim oprócz wyżej wymienionych sekcji, na lokalny charakter gospodarki wpływały również sekcje budownictwa i transportu i gospodarki magazynowej. Wpływ na to miało położenie, infrastruktura, obecność dużego ośrodka przemysłu, nauki i ogromnej trójmiejskiej aglomeracji miejskiej. Jeżeli chodzi o zawody, to najbardziej poszukiwani byli zarówno w skali kraju, jak i województwa pomorskiego - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Wszyscy, którzy obecnie zastanawiają się jakiego wyboru dokonać z szerokiej oferty kształcenia, dostępnej na rynku edukacji, powinni wziąć pod uwagę przede wszystkim te sekcje i grupy zawodów, które generują najwięcej wolnych miejsc pracy. Jednakże wydaje się, że również sekcje, które nie pojawiły się w przedstawionych sprawozdaniach, w przyszłości powinny także dawać szansę na pracę odpowiednio wyszkolonym specjalistom. Kwestią jest tylko poziom wiedzy i umiejętności jakie się uzyska w wyniku nauki, i jakie następnie zaoferuje się pracodawcom.

Z danych **GUS** przedstawiających liczbę studentów wyższych uczelni wg stanu na 30 XI 2012 r. wynika, że w woj. pomorskim studiowało **100.674** tys. osób, w tym **58.971** tys. kobiet. W systemie studiów I stopnia studiowało **65.720** tys. osób, z czego **36.223** tys. stanowiły kobiety, natomiast w systemie studiów II stopnia studiowało **23.724** tys. osób, w tym **15.900** tys. kobiet.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, iż w roku akademickim 2011/2012 na terenie województwa pomorskiego studiowało o ok. 3 tys. mniej studentów niż w latach 2010/2011, w tym ok. 2500 mniej kobiet.

Z danych GUS dotyczących absolwentów szkół wyższych według szkół i grup kierunków (łącznie z cudzoziemcami) za rok akademicki 2011/2012, w województwie

pomorskim wynika, iż na tym terenie rynek pracy zasiliło prawdopodobnie **28.024** tys. absolwentów szkół wyższych i było ich o **876** więcej, niż w roku ubiegłym. Ponad połowę tej grupy, bo **18.310** tys. - stanowiły kobiety, których przybyło w stosunku do minionego roku o **676**. Studia I stopnia ukończyło w 2011/2012 roku **16.086** tyś. absolwentów, czyli o **566** osób więcej, niż w roku akademickim 2010/2011, a II stopnia **8.833**, czyli o **1.252** osób więcej, niż w 2010/2011.

W Sopocie działają: **Sopocka Szkoła Wyższa** oraz **Europejska Szkoła Wyższa** - będące uczelniami niepublicznymi. Pierwszą omawianą uczelnią wyższą jest **Sopocka Szkoła Wyższa**, którą w roku 2011/2012 ukończyło łącznie **493** absolwentów w tym **386** kobiet. Studia I stopnia z tytułem inżyniera ukończyło **89** osób w tym, aż **78** kobiet. Pozostałe **404** osoby ukończyły studia I stopnia z tytułem licencjata. Powyższe dane dotyczą głównie absolwentów studiów niestacjonarnych. Łącznie na dzień 30 XI 2012 r. w Sopockiej Szkole Wyższej studiowało **1.165** osób, w tym **864** kobiety - **247** osób w systemie studiów dziennych, większość studentów w systemie zaocznym - **918**.

Kierunek **Ekonomia** ukończyły **274** osoby, w tym **218** kobiet, wyłącznie w systemie zaocznym. Na dzień 30 XI 2012 r. ww. kierunek studiowało **395** osób, w tym **277** kobiet. Na rynku pracy pozostały jednak **84** osoby po ostatnim roku studiów bez obronionego egzaminu końcowego, czyli bez wykształcenia wyższego I lub II stopnia.

Kierunek **Europeistyka** ukończyło **111** osób, w tym **73** kobiety, zarówno na studiach dziennych - **27** osób, jak i na zaocznych - **84** osób. Na dzień 30 XI 2012 r. studiowało ww. kierunek - **41** osób, w tym **21** kobiet, wyłącznie na studiach zaocznych. Na rynku pracy pozostało **13** osób po ostatnim roku studiów bez obronionego egzaminu końcowego, czyli bez wykształcenia wyższego I lub II stopnia.

Kierunek **Ochrona dóbr kultury** ukończyły **3** osoby – wyłącznie kobiety w systemie studiów niestacjonarnych. Natomiast na dzień 30 XI 2012 r. studiowało ten kierunek **9** osób, w tym **6** kobiet, wyłącznie na studiach zaocznych. Z danych statystycznych wynika, że na rynku pracy pozostały 2 osoby po ostatnim roku studiów bez obronionego egzaminu końcowego, czyli bez wykształcenia wyższego I lub II stopnia.

Architekturę wnętrz na dzień 30 XI 2012 r. studiowało **121** osób, w tym **107** kobiet, zarówno w systemie dziennym, jak i zaocznym. W roku akademickim 2011/2012 łącznie było **16** absolwentów tego kierunku, w tym 14 kobiet.

Kierunek **Finanse i rachunkowość** - łącznie na dzień 30 XI 2012 r. studiowało **170** osób, w tym **141** kobiet i to wyłącznie w systemie studiów zaocznych.

Architektura i urbanistyka – na dzień 30 XI 2012 r. na kierunku tym studiowało **167** osób, w tym **110** kobiet, zarówno w systemie dziennym - **92** osoby, jak i zaocznym - **75** osób (mowa tu o studiach pierwszego stopnia z tytułem inżyniera).

Kierunek **Architektura krajobrazu** - na dzień 30 XI 2012 r. kierunek studiowało **262** osób, w tym **202** kobiet, zarówno w systemie dziennym – **94** osoby, jak i w systemie zaocznym – **168** osób. W roku akademickim 2012/2013 łącznie rynek zasiliło **89** absolwentów, w tym większość - bo aż **78** kobiet. Na lokalnym rynku pracy na dzień 30 XI 2012 r. pozostało **19** osób po ostatnim roku studiów bez obronionego egzaminu końcowego, czyli bez wykształcenia wyższego I lub II stopnia.

Z danych PUP Gdynia wynika, że do rejestru bezrobotnych trafili absolwenci Sopotkiej Szkoły Wyższej w Sopocie o zawodach:

- Architekt wnętrz - 1 osoba
- Specjalista do spraw rachunkowości - 1 osoba
- Architekt krajobrazu - 1 osoba
- Ekonomista - 1 osoba.

Zawód jaki został wpisany do danych rejestracyjnych był zawodem uzyskanym w wyniku nauki, o ile absolwent zarejestrował się bezpośrednio po ukończeniu szkoły lub zawodem ostatnio wykonywanym, o ile po ukończeniu szkoły, przed rejestracją w PUP wykonywał pracę w tym właśnie zawodzie.

Kolejną omawianą szkołą wyższą jest **Europejska Szkoła Wyższa w Sopocie**. Podstawowym zadaniem uczelni jest kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr na potrzeby gospodarki turystycznej, edukacji i administracji samorządowej oraz na potrzeby usług związanych z wypoczynkiem i rekreacją. Kształci ona wyłącznie na kierunkach **Turystyka i Rekreacja** oraz **Bezpieczeństwo Wewnętrzne**.

Kierunek **Turystyka i Rekreacja** - na dzień 30 XI 2012 r. studiowało **241** osób, w tym **169** kobiet, zarówno w systemie dziennym – **69** osób, jak i w systemie zaocznym – **172** osoby. W roku akademickim 2011/2012 rynek zasiliło 164 absolwentów tego kierunku, w tym aż 122 kobiety. Większość absolwentów ukończyło ten kierunek w formie studiów niestacjonarnych. Na lokalnym rynku pracy na dzień 30 XI 2012 r.

pozostały 62 osoby po ostatnim roku studiów bez obronionego egzaminu końcowego, czyli bez wykształcenia wyższego I lub II stopnia.

Kierunek **Bezpieczeństwo Wewnętrzne** - na dzień 30 XI 2012 r. studiowało **28** osób, w tym **6** kobiet, wyłącznie zaocznie.

Z danych PUP Gdynia wynika, że zarejestrowali się jako bezrobotni absolwenci Europejskiej Szkoły Wyższej w Sopocie w zawodzie (wg ostatnio wykonywanego zawodu) – Specjaliści ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych - 4 osoby

Należy zauważyć, że w danych ministerstwa dot. absolwentów szkół wyższych nie figurowała Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, mająca oprócz swojej siedziby w Warszawie, także oddział w Sopocie. Podobnie przedstawiała się sytuacja z Akademią Marynarki Wojennej w Gdyni. Na obu uczelniach studiuje setki osób, które corocznie zasilając lokalny rynek pracy wpływają na jego całokształt. Dlatego dziwić może pominiecie tak istotnych informacji.

II. Analiza szkół policealnych, ponadgimnazjalnych, zawodowych w Sopocie za rok szkolny 2011/2012 oraz prognoza na rok 2013.

Z danych dotyczących szkół ponadgimnazjalnych z Sopotu wynika, iż w roku 2012 ukończyło je **823** absolwentów, w tym:

- Policealne – 152 osoby (głównie z Policealnej Sopotkiej Szkoły Fotografii WFH),
- Technika i Licea zawodowe – 186 osób,
- Licea ogólnokształcące – 475 osób (głównie z LO Nr II)
- Zasadnicze zawodowe - 10 osób.

Według kierunków kształcenia najwięcej absolwentów z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym zdobyło zawód: technika hotelarstwa (52), technika ekonomisty (43), technika informatyka (41) , technika rachunkowości (35), plastyka (31) oraz technika obsługi turystycznej (30).

W prognozie absolwentów na rok 2013 wzrost liczby osób kończących szkoły techniczne

przewidziano na kierunkach: plastyk (58 osób tzn. o 180%), technik obsługi turystycznej i technik handlowiec.

Wśród absolwentów z 2012 r. - 475 osób ukończyło średnią szkołę ogólnokształcącą (bez zawodu), w tym 151 osób z II Liceum Ogólnokształcącego w Sopocie. W 2012 roku prognozowano zwiększenie się liczby absolwentów, która w Sopocie miałaby wynieść 532. Nie jest to jednak, aż tak znacząca liczba, która zmusiłaby którąś z funkcjonujących na sopockim rynku kształcenia szkół, do zweryfikowania swojej oferty kształcenia, czy zmiany organizacji pracy.

W analizowanym okresie szkołę zasadniczą zawodową ukończyło zaledwie 10 sprzedawców. Prognoza na 2013 rok wskazywała, że liczba absolwentów wyniesie 16 osób.

III. Analiza absolwentów zarejestrowanych w PUP w Gdyni według szkół i zawodów w roku 2011/2012 oraz przewidywani absolwenci w roku 2013.

Z danych dotyczących struktury bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Gdynia w końcu 2012 roku wynika, iż było wśród nich **4** absolwentów szkół sopockich, w tym: **1** osoba z liceum ogólnokształcącego, **1** osoba z zasadniczej szkoły zawodowej (w zawodzie sprzedawca) oraz **2** osoby ze szkół średnich technicznych (w zawodzie technika ekonomisty i handlowca).

Analizując dane pod kątem szkół oraz zawodów w Sopocie w roku 2012 i prognozy na rok 2013 zauważyć można, iż spośród **szkół policealnych** najwięcej absolwentów opuściło Policealną Sopocka Szkołę Fotografii WFH - 31 osób w zawodzie plastyka oraz Szkołę Policealną nr 2 dla dorosłych - 26 osób w zawodzie technika rachunkowości, 19 techników informatyków, 15 techników administracji oraz 8 techników organizacji reklamy..

Na czele **szkół średnich technicznych** było Technikum nr 2 dla dorosłych w Sopocie, które wypuściło na rynek pracy **52 techników hotelarstwa**. Pośród **liceów ogólnokształcących** najwięcej uczniów ukończyło II Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Sopocie - **151 osób bez zawodu** . Na terenie Sopotu znajduje się tylko jedna zasadnicza szkoła zawodowa kształcąca na kierunku sprzedawca, którą ukończyło 10 osób.

Wnioski

Analiza danych dotyczących liczby osób pracujących, wolnych miejsc pracy i nowo utworzonych miejsc pracy niezbicie wskazuje, że sytuacja w województwie pomorskim w 2012r. była niemal identyczna, jak sytuacja w kraju. Każda z przeanalizowanych danych, zarówno w kraju, jak i w woj. pomorskim, pokazywała nam przewagę prywatnych przedsiębiorstw nad przedsiębiorstwami sektora publicznego. Szczególnie w odniesieniu do przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem przemysłowym.

Niewielki Sopot nie jest miastem, w którym działają liczne ośrodki kształcenia, w porównaniu z bardzo bogatą ofertą prywatnych uczelni w Gdyni, czy miastem uniwersyteckim jakim jest Gdańsk. Funkcjonują tam dwie niepubliczne uczelnie, skoncentrowane głównie wokół branży turystycznej (Europejska Szkoła Wyższa w Sopocie – 241 osób studiowało tam na kierunku turystyka i rekreacja wg. stanu na dzień 30 XI 2012 r.) zgodnej z kierunkiem rozwoju miasta. Sopoccy absolwenci znajdują się w dobrej sytuacji, ze względu na szeroki dostęp do rynku pracy na terenie całego Trójmiasta, jak również innych nadmorskich miejscowości turystycznych w pasie wybrzeża. Współcześnie firmy najczęściej szukają pracowników o wysokich specjalistycznych, a jednocześnie uniwersalnych kwalifikacjach uzależnionych od proponowanych stanowisk. Obecnie absolwenci chcący pracować w branży turystycznej muszą biegle znać języki obce, posługiwać się programami komputerowymi, prezentować przedsiębiorczą, samodzielną i kreatywną postawę. Często jednak osoby z wykształceniem w kierunkach turystycznych nie spełniają już pierwszego i podstawowego warunku uzyskania pracy w swojej branży tj. nie znają języków obcych w stopniu, który pozwalałby im na swobodne porozumiewanie się w nim. W 2012 roku szkoły ukończyło 475 absolwentów bez zawodu, zaś z prognozy na 2013 rok wynika, że liczba tych osób wzrośnie do 589. Nie jest to zatem sytuacja korzystna dla tej grupy osób, ponieważ pracodawcy wymagają z reguły konkretnych, zawodowych umiejętności od kandydatów do pracy. Zatem przed absolwentami bez zawodu stoi zadanie uzupełnienia kwalifikacji, zdobycia bardziej wyspecjalizowanych umiejętności zawodowych poprzez szkolenia lub dalszą naukę. Ponadto niezwykle istotne jest także zdobywanie

doświadczenia zawodowego już podczas trwania nauki. Praktyki, prace wakacyjne, wolontariat czy staż, najlepiej w środowisku branżowym, są metodą na uzyskanie doświadczenia i zwiększenie swoich szans na rynku pracy. Absolwent, który „tylko uczył się” może nie dostać wymarzonej pracy i być może pozostanie mu podjęcie pracy poniżej swoich kwalifikacji. Wg sopockich pracodawców - szukanie zatrudnienia już w okresie odbywania nauki jest coraz częstszym zjawiskiem. Obecnie otrzymują oni znacznie większą ilość CV od osób będących w trakcie nauki niż w latach ubiegłych. Dodatkowo, jak twierdzą, chętniej zatrudnią absolwenta wymaganego przez siebie kierunku, który ma doświadczenie, „został przez nich sprawdzony”, niż osobę zupełnie niemającą doświadczenia zawodowego.

Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni w roku 2012 zrealizował z powodzeniem wiele programów stażowych, zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych.

Zawodami, w których prognozowano dużą liczbę absolwentów były technik hotelarstwa i technik ekonomista.

Technik hotelarstwa to popularny kierunek kształcenia, którego istnienie dyrekcje szkół uzasadniają rosnącymi potrzebami rynku pracy na usługi hotelarskie. Absolwenci tego kierunku mogą być zatrudniani w hotelach, ośrodkach wypoczynkowych, zakładach uzdrowiskowych, schroniskach i innych podmiotach, posiadających bazę noclegową oraz zajmujących się usługami hotelarskimi, jak również prowadzić własną działalność w zakresie usług hotelarskich. Z danych statystycznych będących w dyspozycji tut. Urzędu wynika, że w 2012 r. w zasiliło lokalny rynek – 52 techników hotelarstwa. Natomiast na 2013 r. prognozowano zmniejszenie liczby absolwentów tego kierunku do 29. Biorąc pod uwagę obecną sytuację na rynku wydaje się to pozytywne gdyż bardzo niewielu techników hotelarstwa podejmuje pracę w swoim zawodzie. Choć podmiotów związanych z turystyką na terenie Sopotu jest wiele, to jednak nie generują one licznych wolnych miejsc pracy. Raczej skupiają się na utrzymaniu dotychczasowego poziomu zatrudnienia. Oznacza to, że kolejne roczniki absolwentów kierunków turystycznych mają ogromne trudności z uzyskaniem pracy zgodnej ze swoimi kwalifikacjami. Szczególnie, że podobnie jak już opisano w odniesieniu do absolwentów szkół wyższych, poziom znajomości języków obcych pozostawia wiele do życzenia.

Jeżeli chodzi o zawód technika ekonomisty, to absolwenci po ukończeniu tego kierunku mogą być zatrudnieni w: bankach, instytucjach ubezpieczeniowych,

podatkowych. Osoby chcące podjąć pracę w banku muszą składać swoją aplikację głównie przez stronę internetową banku. Z przeprowadzanych analiz branży bankowej wynika, że większość banków działających na terenie Trójmiasta obecnie prowadzi lub w najbliższym czasie planuje rekrutację pracowników na stanowiska opiekunów lub doradców klienta. Często prowadzone są one przez specjalistyczne agencje zatrudnienia. Znaczne zapotrzebowanie jest również na doradców i konsultantów w branży ubezpieczeniowej. W tej branży nie odnajdą się jednak osoby mające problemy z nawiązywaniem kontaktów interpersonalnych. W przypadku ekonomistów najchętniej przyjmowane są osoby z wykształceniem wyższym. Dlatego wielce prawdopodobne jest, że absolwenci będą kontynuowali naukę na wyższym poziomie. Przewiduje się, że w 2013 roku szkołę ukończy 20 techników ekonomistów wyniesie, co nie jest zbyt dużą liczbą w obrębie tak wyspecjalizowanego zawodu. Zakładając jednak możliwość dalszego kształcenia absolwentów szkół średnich na studiach I stopnia, jest szansa, iż znajdą oni satysfakcjonującą pracę.

Według opinii ekspertów rok 2012 na Pomorzu był okresem stopniowego stabilizowania się sytuacji gospodarczej w regionie, w tym na rynku pracy. Odnotowano wzrost produkcji sprzedanej w przemyśle i wzrost wartości produkcji budowlano – montażowej, co pokrywa się z informacjami zawartymi w pierwszej części analizy danych związanych z fluktuacją zatrudnienia i zapotrzebowaniem na pracowników w branżach przemysłowej i budowlanej. Kiedy jednak przyjrzymy się kierunkom i zawodom absolwentów, nie są one kompatybilne z aktualnymi potrzebami pracodawców na rynku pracy i sytuacją gospodarczą regionu. Konieczna staje się przede wszystkim ocena możliwości i specyfiki rynku pracy na poziomie lokalnym oraz ocena jego rzeczywistych potrzeb.